

ΑΥΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΙΑ-ΔΡΑΣΙΣ»

Το πρόγραμμα είχε εκπαιδευτικό και διαπολιτισμικό χαρακτήρα και αποτέλεσε μοναδική κοιτίδα πρόσβασης των προσφύγων στην προσχολική εκπαίδευση

Στις 31 Μαΐου 2020 έπεσε η αυλαία για το πιλοτικό πρόγραμμα «ΔΙΑ-δρασις παιδιών προσχολικής ηλικίας: Παιδικό Κέντρο για την Ανάπτυξη Κοινωνικών Δεξιοτήτων». Το πρόγραμμα οργανώθηκε, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από τον Τομέα Άνθρωπος και Κοινωνία της Χ.Α.Ν.Θ. στο πλαίσιο της Δράσης Ι του έργου «Ενισχύοντας το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την πρόσβαση στο σχολείο για προσφυγόπουλα» με επικεφαλής εταίρο την Αναπτυξιακή Μείζονος Αστικής Θεσσαλονίκης (ΜΑΘ) ΑΑΕ/ΟΤΑ.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τα Open Society Foundations, ενώ ο Δήμος Θεσσαλονίκης παραχώρησε τον χώρο που στέγαζε το Παιδικό Κέντρο «ΔΙΑ-δρασις» στο κέντρο της πόλης.

Σημαντική ήταν η υποστήριξη της ομάδας έργου του Δήμου Θεσσαλονίκης (Καραδάκης Α, Κοκκοζίδου Δ, Γκοτση Γ, Οζγκουνες Μ) που συστήθηκε το 2018 με επικεφαλής την πρώην εντεταλμένη σύμβουλο για θέματα Προσφύγων, Σοφία Ασλανίδου.

Το πρόγραμμα είχε εκπαιδευτικό και διαπολιτισμικό χαρακτήρα και αποτέλεσε μοναδική κοιτίδα πρόσβασης των προσφύγων στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα για παιδιά ηλικίας κάτω των 4 ετών, αλλά παράλληλα και πεδίο ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης μέσω της αλληλεπίδρασης οικογενειών προσφύγων που ζουν στην πόλη και της τοπικής κοινωνίας.

Κάνοντας τα πρώτα βήματα προς τη μάθηση

Το «Εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσχολικής ηλικίας» για προσφυγόπουλα 2 έως 4 ετών, που υλοποιούνταν κατά την πρωινή ζώνη λειτουργίας στον χώρο προσέφερε την πρόσβαση των

παιδιών σ' ένα φιλόξενο εκπαιδευτικό περιβάλλον με επίκεντρο το παιδί. Δόθηκε έμφαση στην προσαρμογή των παιδιών στο νέο περιβάλλον μάθησης, καθώς και προτεραιότητα στην εξοικείωση με την ελληνική γλώσσα αλλά παράλληλα και στην ενίσχυση των γλωσσών καταγωγής τους, αρχικά στα αραβικά και στη συνέχεια εντάσσονταν και άλλες γλώσσες, όπως τα κουρδικά ή τα περσικά. Η ολιστική προσέγγιση, περιλαμβάνοντας όλους τους τομείς ανάπτυξης δεξιοτήτων (επικοινωνιακές, γνωστικές, κοινωνικο-συναισθηματικές, κινητικές) αλλά και όλες τις γνωστικές περιοχές, το παιχνίδι ως κύριο μέσο μάθησης και η δίγλωσση εκπαίδευση έγιναν οι πυλώνες που στήριξαν με επιτυχία το πρόγραμμα και του χάρισαν πρωτοτυπία. Απώτερη επιδίωξη ήταν η προετοιμασία των παιδιών για την ομαλή ένταξή τους στην τυπική εκπαίδευση, όπως και πράγματι έγινε για πάνω από 15 4χρονα παιδιά που παρακολούθησαν την περσινή χρονιά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της «ΔΙΑ-δρασις» και τη φετινή φοίτησαν στο Νηπιαγωγείο. Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα συμμετείχαν πάνω από 50 παιδιά καθ' όλη τη διάρκειά του.

«Ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία για όλες μας στη ΔΙΑ-δρασις. Μάθαμε πολλά και δοκιμαστήκαμε πολύ. Η συνεργασία της εκπαιδευτικής ομάδας υπήρξε καθοριστική, όπως και η ενεργή συμμετοχή των οικογενειών, που αγκάλιασαν την προσπάθεια σαν δική τους. Χαιρόμαστε να βλέπουμε παιδιά που πέρασαν από το πρόγραμμα και τώρα βρίσκονται στο σχολείο νιώθοντας ικανοποίηση που ένα λιθαράκι στην πρόδοδό τους είναι από εμάς» αναφέρει σχετικά η Κωνσταντία Λιούζα, Συντονίστρια εκπαιδευτικού προγράμματος προσχολικής ηλικίας του Παιδικού Κέντρου «ΔΙΑδρασις».

Κάνοντας ένα βήμα πιο κοντά στην ένταξη

Η «ΔΙΑ-δρασις» προώθησε την κοινωνική ένταξη και την ουσιαστική συμπερίληψη μέσα από το «Πρόγραμμα διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων» που υλοποιούνταν κατά την απογευματινή ζώνη λειτουργίας στον χώρο του Παιδικού Κέντρου. Οι διαπολιτισμικές δραστηριότητες απευθύνονταν σε ΟΛΑ τα παιδιά προσχολικής ηλικίας από 2 έως 6 ετών. Η καινοτομία του προγράμματος εντοπίζεται στο γεγονός ότι το πρόγραμμα δεν ωφέλησε αποκλειστικά προσφυγικές οικογένειες, αλλά ήταν ανοιχτό και στην τοπική κοινωνία. Το πρόγραμμα αγκαλιάζει ολόκληρη την οικογένεια και είναι ιδιαίτερης σημασίας η ενεργή συμμετοχή των γονέων αλλά και άλλων μελών της οικογένειας σε αυτές τις δράσεις. Βασική επιδίωξη του προγράμματος ήταν να φέρει ένα βήμα πιο κοντά τον τοπικό πληθυσμό με τους πρόσφυγες, να μοιραστούν τα οφέλη της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητας, να καλλιεργήσουν τον σεβασμό προς τη διαφορετικότητα μέσα από την αρμονική συνύπαρξη και την ισότιμη συμμετοχή. Έτσι, δημιουργήθηκε ένα πεδίο αλληλεπίδρασης και διαπολιτισμικής επαφής των οικογενειών προσφυγικού και τοπικού πληθυσμού συμμετέχοντας από κοινού σε εκπαιδευτικά διαπολιτισμικά εργαστήρια (εικαστικά, θέατρο, μουσικοκινητική, παιδική γιόγκα, επιστήμες και τεχνολογία, παιδαγωγικό τσίρκο κ.ά.) και ποικίλες δράσεις. Με αβίαστο τρόπο μέσα από απλές συζητήσεις και καθημερινή επαφή γινόταν ανταλλαγή διαφορετικών απόψεων, γλωσσικών και πολιτισμικών στοιχείων. Αυτό το ασφαλές περιβάλλον εξοικείωσης με τον Άλλον που δημιουργήθηκε συνέδραμε στη δημιουργία ενός πεδίου αρμονικής συνύπαρξης και εκτός του φυσικού χώρου του Παιδικού Κέντρου, σε επίπεδο γειτονιάς και ελπίζουμε και σε άλλα κοινωνικά πλαίσια. Συνολικά, περίπου 70 παιδιά συμμετείχαν μαζί με τις οικογένειές τους, και τα μισά περίπου προέρχονταν από την τοπική κοινωνία. Οργανώθηκαν πάνω από 50 δράσεις, όπως θεατρικές παραστάσεις, κουκλοθέατρο, επισκέψεις σε μουσεία, εκδρομές, ψυχαγωγικές και εορταστικές εκδηλώσεις κ.ά. φέρνοντας πολλούς φορείς, οργανώσεις και ιδιώτες κοντά στο πρόγραμμα αυτό και στο έργο της ΧΑΝΘ.

«Το Παιδικό Κέντρο ΔΙΑ-δρασις ολοκλήρωσε τη λειτουργία του, αλλά η ΔΙΑ-δρασις ως φιλοσοφία δεν τελειώνει εδώ. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι που συμμετείχαν και υποστήριξαν τις δράσεις, οι δασκάλες, οι γονείς, τα παιδιά, οι άνθρωποι που γνώρισαν το έργο μας είναι αυτοί που έχουν πια μια άλλη ματιά και αυτό είναι που ελπίζουμε ότι θα κάνει τη διαφορά σε ευρύτερο πλαίσιο. Ευχαριστούμε από καρδιάς για όλα όσα μοιραστήκαμε και ευχόμαστε να ξανασυναντηθούν οι δρόμοι μας» τονίζει η Χρυσάνθη Παναγιωτίδου, Συντονίστρια διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων προσχολικής ηλικίας του Κέντρου.

«ΔΙΑ-δρασις»: μια ξεχωριστή, εκπαιδευτική παρέμβαση

Με σύμβολο τον χαρταετό, ένα διαπολιτισμικό σύμβολο - γέφυρα πολιτισμών, ο διαφορετικός αυτός «παιδικός σταθμός» αποτέλεσε στους 21 μήνες λειτουργίας του, μια σημαντική εκπαιδευτική παρέμβαση και μια ουσιαστική κοινωνική διαπολιτισμική πρόταση για την πόλη μας και διακρίθηκε για την ποιότητα, την πρωτοτυπία και την καινοτομία του.

Ως βασικά συστατικά της επιτυχίας της «ΔΙΑ-δρασις» καταγράφονται η πολυετής εμπειρία που διαθέτει η ΧΑΝΘ στα προγράμματα προσχολικής ηλικίας και στα βιωματικά προγράμματα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, η ακαδημαϊκή γνώση που έφερε η εξειδίκευση των συνεργατών της που συμμετείχαν και συντόνισαν με επιτυχία το έργο στο Παιδικό Κέντρο και η επιμέλεια της επιστημονικής ομάδας από ειδικούς στη διαπολιτισμική εκπαίδευση που ήταν αρωγοί καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Η Πάολα Σερεμέτη, Διαχειρίστρια του Προγράμματος Δια-Δρασις, Αναπτυξιακή Μείζονος Αστικής Θεσσαλονίκης ΑΑΕ/ΟΤΑ (ΜΑΘ ΑΑΕ/ΟΤΑ) δηλώνει: «Μετά από αυτό το πολύ πετυχημένο πρόγραμμα που δεν ήταν απλά ένα κοινωνικό πρόγραμμα αλλά ένας κόσμος ολόκληρος και ξεχωριστός για εμάς όπως και για τα παιδιά και γονείς που μας εμπιστευτήκαν, είναι πολύ δύσκολο να αποδεχτούμε πως τελειώνει εδώ. Ευχαριστούμε πολύ τον OSF, τον Δήμο Θεσσαλονίκης για την πολύ ευγενική παραχώρηση του χώρου και ειδικά την ΧΑΝΘ για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε. Ελπίζουμε στην ΜΑΘ ΑΑΕ/ΟΤΑ πως κάποια στιγμή θα μπορέσουμε να επανέλθουμε με τέτοιου είδους δραστηριότητες στο μέλλον.»

Η αναζήτηση νέας χρηματοδότησης

«Το πιλοτικό πρόγραμμα «ΔΙΑ-δρασις» αναφέρει η Αρίστη Τζώνη Επικεφαλής του Τομέα και υπεύθυνη για το πρόγραμμα, «απέτελεσε ένα εγχείρημα που μόνο θετικά έχει προσφέρει στην κοινωνία της πόλης μας και έχει κερδίσει την εκτίμηση του χρηματοδότη, του Δήμου Θεσσαλονίκης, του Επικεφαλής Εταίρου, της Ύπατης Αρμοστείας, ΟΛΩΝ των συμμετεχόντων σε αυτό, μικρών και μεγάλων, των εργαζομένων σε αυτό και για αυτό, της πανεπιστημιακής κοινότητας, των δωρητών, της YMCA World και φυσικά της ΧΑΝΘ. Ευχαριστούμε πολύ τον χρηματοδότη του προγράμματος, τον Δήμο Θεσσαλονίκης, την ΜΑΘ ΑΑΕ/ΟΤΑ για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν και για την πολύ καλή συνεργασία που αναπτύξαμε. Ακόμη πολλές ευχαριστίες στις εργαζόμενες στο Παιδικό Κέντρο – συντονίστριες και εκπαιδευτικό προσωπικό αλλά και την θαυμάσια γειτονιά στην συμβολή των οδών της οδού Πρασακάκη και Κουκουφλή που αγκάλιασαν ΟΛΑ τα παιδιά που έρχονταν καθημερινά στο πρόγραμμα.»

Η συνεργασία φορέων της πόλης με προϋπηρεσία και εμπειρία σε εκπαιδευτικά προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης (όπως η ΧΑΝΘ), με τις υπηρεσίες του δήμου και την ευελιξία της ΜΑΘ στην αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, η σύσταση ειδικής ομάδας έργου απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα δήλωσε η κ Σοφία Ασλανίδου.

Η πιλοτική φάση του προγράμματος ολοκληρώθηκε στο τέλος Μαΐου, οι προσπάθειες μας όμως για αναζήτηση νέας χρηματοδότησης συνεχίζονται .